

Suomen Akatemian kielilautakunnan tiedonantoja

Paikannimiarkiston tiedustelun johdosta keskusteltiin eräiden paikannimityyppien kirjoitustavasta ja päädyttiin seuraaviin suosituksiin:

1. Yhdysperäiset talonnimet, joiden alkuosana on adjektiivi tai perusmuotoinen substantiivi, kirjoitetaan yhdysviivallisina, milloin jälkiosa on erisnimi: Pikku-Huha, Iso-Mällinen, Ala-Anttila, Kirkko-Pekkala, Ranta-Ervasti, Väli-Toikka, Aatu-Hiltula, Seppä-Kallinen, Kuivala-Lääkkö. — Sen sijaan: Ylätalo, Metsäkyliä.

2. Genetiivialkuiset talonnimet kirjoitetaan yhteen: Eskonsipo, Martinkauppi, Huuhanaho.

3. Luontonimet, joiden alkuosana on erisnimen genetiivi, jälkiosana yleisnimi, kirjoitetaan yhteen, esim. Tuohinonkorpi, Karkalinniemi, Kalevankangas, Kaupinjoja. — Tällöin on syytä varoa nimeen varsinaisesti kuulumattoman lisän tarpeetonta liittämistä nimeen, siis esim. Harakka eikä Harakan saari tai Harakansaari.

4. Luontonimet, joiden alkuosana on perusmuotoinen substantiivi tai taipumaton adjektiivi, kirjoitetaan yhteen, esim. Peukalokinnas (saari), Korkeakangas. Jos kuitenkin erisnimen tuntu on jälkiosassa selvä, käytetään yhdysmerkkiä, esim. Emä-Hakula, Akka-Martti.

5. Luontonimet, joiden alkuosana on taipuva adjektiivi, kirjoitetaan erikseen, milloin jälkiosana on (vars. yhdysperäinen) erisnimi, esim. Iso Nuoluanjärvi, Iso Peräinen, Vähä Vohli, Kuiva Raaseli. Sen sijaan: Isomäki, Mustalahti.

Kirjallisessa käytössä esiintyy varsin usein alkuosan taivuttamattomuutta sellaisissa adjektiivialkuisissa paikannimissä kuin Iso-kyrö, Vähäkyrö, siis *Isokyrössä*, *Vähäkyrössä*.

Tähän on viemässä lyhyiden tavoittelu ja eräiden vanhastaan vain lopusta taipuvien yhdysnimien malli (esim. Pyhäjärvellä). — Kielilautakunta ei katsonut voivansa puoltaa uudistusta, joka olisi hyvin syvältä kouraiseva ja väkivaltainen, vaan suositti taivutusta *Isossakyrössä*, *Vähässäkyrössä*.

Kun Saksan kirjallisuudenhistorian termi *mestari-laulaja*, jolla tarkoitetaan (varsinkin keskiajan lopun) runoiluvia käsityöläismestareita, helposti käsitetään väärin 'mestari-rilliseksi laulajaksi' (vrt. mestarijuoksija, -pianisti), esitettiin, että otettaisiin käytäntöön yksymmärteinen sana *mestari-laulaja* (vrt. mestarismies).

Suomenkieliseksi vastineeksi käsitteelle *partiellit arbetsför* (ruots.), *handicapped, disabled* (engl.), *teilerwerbsfähig* (saks.) ehdotettiin sanaa *vajaatyökykyinen*.

Sana *puuvarma* (sähkölinjasta, joka on hakattu niin leveäksi, etteivät kaatuvat puut voi sitä vahingoittaa) ehdotettiin korvattavaksi sanalla *puuvaaraton*.

Suositeltiin kirjoitustapaa *KK:lainen* (pro *kk:lainen* tai *KK-lainen*). Katsottiin isokirjaimisuuden siksi kiinteästi kuuluvan lyhennykseen *KK* (= Kulutusosuuskuntien Keskusliitto), että se oli säilytettävä johdannaisessakin. Kaksoispisteen käyttö taas on sen yleisen tavan mukaista, että johtopäätteet erotetaan lyhennyksestä kaksoispisteellä eikä yhdysmerkillä, esim. 12:s, *i*:llinen, *i*:tön.

Katsottiin, että yksinkertaisia konsonantinmerkkejä *v*., *s*., *p*. voidaan käyttää kahdennettujen merkkien *vv*., *ss*., *pp*. sijasta ja rinnalla monikon merkityksessä (= vuosina, sivuilla, palstoilla).